

УДК 316.7 – 053.6

Кузьміна М. О¹, Ружицький С. А.²

¹ канд. соц. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. СН-226 ЗНТУ

МОЛОДІЖНА СУБКУЛЬТУРА ЯК АГЕНТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

На сьогодні будь-яке суспільство у процесі свого розвитку витрачає багато зусиль для того, щоб його члени успішно засвоювали культурні надбання, норми, цінності, ідеї, соціальний досвід, використовуючи для цього систему освіти, виховання, різноманітні засоби підтримки культурних стандартів життєдіяльності. Складний і тривалий процес включення індивіда до системи соціальних зв'язків та відносин, його активної взаємодії з оточенням, у ході якої він засвоює зразки поведінки, соціальні норми і цінності, необхідні для його успішної життєдіяльності у даному соціумі, називається соціалізацією. Соціалізація є основним механізмом взаємодії

суспільства і особистості. У процесі соціалізації формуються основні властивості особистості, які забезпечують її життєдіяльність у суспільстві.

Гострота, з якою постала проблема соціалізації молодого покоління в нашій країні, здебільшого обумовлена економічною та моральною кризою. Соціально-педагогічна ситуація, що склалась у сучасному суспільстві, потребує виключної уваги до розв'язання важливих завдань, пов'язаних із соціалізацією особистості, створенням належних умов для її розвитку, становлення і життєдіяльності. Сучасна молодь уже здебільшого не бажає наслідувати традиційні «принципи», які подекуди суперечать логіці розвитку сучасного суспільства. Тому молодь активно починає створювати свою «молодіжну субкультуру».

Молодіжна субкультура – це група осіб (переважно молоді), що мають систему власних цінностей, стильових, мовних, атрибутивних ознак, що кардинально відмінні від загальноприйнятих. Розрізняють такі типи субкультур: 1) за ціннісними орієнтаціями: романтико-ескапістські (хіпі, толкієністи...), гедоністично-розважальні (мажори, репери тощо), кримінальні (гопники), анархо-нігелістичні (панки, металісти, сатаністи); 2) за історичним критерієм: традиційні (хіпі, панки тощо), новітні (толкієністи, готи, емо, металісти тощо) [1]. При аналізі молодіжної субкультури як феномена сучасного суспільства насамперед варто виходити з того, що молодіжна субкультура в розвинених сучасних суспільствах уже давно одержала статус агента соціалізації. Одним із перших звернув увагу на роль молодіжних субкультур в соціалізації молоді Т. Парсонс. На його думку, досить тривала консервація позиції молоді в життєвому циклі приводить до формування груп однолітків (peer groups) і молодіжної культури, що сприяє розвиткові моделей емоційної незалежності і безпеки, приватизації “своїх” територій, зміні рольових характеристик первинної (дитячої) соціалізації через засвоєння прийнятих у компанії змагальних (конкурентних) технік [2, с 31].

Частіше всього до молодіжних субкультур вступають підлітки. Підлітковий вік є віком бурхливого дозрівання як статевого, так і психологічного. Для нього характерна нова соціальна ситуація розвитку. Тому ці спільноти є засобом їх самовираження і самоствердження в суспільстві. С. Айзенштадт у праці “Від покоління до покоління” (1956) зауважив, що всі діти повинні бути соціалізовані, перш ніж вони досягнуть статусу дорослого. Отже, молодіжна культура представляється як “інститут, що регулює процес відокремлення дитини від сім’ї, підготовку молоді до заняття своєї статусної позиції в дорослій соціальній системі” [3, с. 113].

Отже, молодіжна субкультура служить агентом соціалізації підростаючого покоління, роль якої особливо підсилюється в певні періоди

суспільного розвитку, пов'язаного із кризою традиційних інститутів соціалізації, таких як сім'я та школа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Поняття субкультури. Молодіжні субкультури [Електронний ресурс] // refine.org [сайт]. – Електрон. дані. – К., 2011. – Режим доступу: <http://www.refine.org.ua/pageid-5286-1.html>. - Назва з екрану
2. Общетеоретические проблемы социологии // Социология сегодня: Проблемы и перспективы / Р. К. Мертон, Л. Брум., Л. С. Коттрелл (ред.). – М. : Прогресс, 1965. – С.25–67.
3. Под ред. проф. В. Т. Лисовский. Социология молодежи: Учебник Под ред. проф. В. Т. Лисовского. – СПб : Изд-во С-Петербургского университета, 1996 – 460 с.